

# Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.



**ELŐFIZETÉSI ÁR:**  
**Helyben:** Vidéken:  
 Egy óra . . . . . 1 kor. Egy óra . . . . . 50 fill.  
 Negyedévre . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felelős szerkesztő:  
**Ifj. MÓRICZ PÁL.**  
 Kiadók és laptulajdonosok:  
**HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**DEBRECZEN,**  
 Paoz-utoza 47. és 49. szám.

## A debreczeni hét öreg bakáról.

(E. a kétféjű sasos sárga-fekete zászló egyéb áldozatai.)

A kéjfejű sasos debreczeni brigád-börtönbe zárt hét öreg bakának, a debreczeni szobor-koszorúzás ártatlan áldozatainak üdöztetéséről és rab-ságban tartásáról írott vasárnapi cik-kelyünk széles körben keltett feltűnést; hisz névszerint is megneveztük a ma-gyar haza szeretetének ezen részvé-tünkre érdemes osztrák áldozatait. Pol-gári, mint katonai körökben élénken tárgyalták a cikkkelyt; sőt katonák részéről — mint halljuk — vizsgá-latra is alkalmat szolgáltatott. Mi ada-taink és irásunk helyességéért bárkivel szemben is vállaljuk a felelősséget és nem szününk meg tárgyalni az ártatlanul sujtott debreczeni öreg bakák esetét, a míg a kétféjű osztrák sas sza-badon nem bocsátja áldozatait. És hogy nem teljesen sikertelenül szólal-tunk fel, nem hiába hívtuk fel a vár-megyei képviselők figyelmét az osztrák katonai zsarnokság ezen mindnyájunk részvéteire és szeretetére érdemes áldo-zatokra, a becsületes magyarságok miatt tömlöczbe zárt Császi Samu káplár, Sándor Bernát káplár, Biró Sándor örvezető, Horog Gyula, Gaál Lajos, Rosenbaum Lajos és Kiss Sándor közvitézekre, a cs. és kir. 39-dik gya-

logezred visszatartott, majd bebörtö-nözött és erőszakolt büntetéssel fenye-getett katonáira, bizonyítja a Budapest-ről érkezett hír, a mely szerint dr. Bakonyi Samu országgyűlési képvise-lőnk sürgősen interpellálni fogja a honvédelmi minisztert a debreczeni közös hadseregbeli bakák elzárása miatt. Mint írják, maga Nyiry miniszter el-ösmerte: „az ország érdeke megki-vánja, hogy ez ügyben tisztán lás-sunk . . .”

Kíváncsian várjuk az interpellá-cziót és az arra adott választ. Jogunk van a legrészletesebb tájékoztatásra, hisz a mi vérünkről van szó. A mi-niszter ne czáfoltasson, ne beszéltesen maga helyett kihágásokról, vizsgálatok-ról, hanem mondja meg őszintén, hogy mit akarnak az osztrák tömlöcztartók a hazafiságok miatt börtönbe zárt deb-reczeni derék bakákkal? . . .

Az osztrák generálisok konoksága, vak-sisága és a nemzeti érzést üldöző buta gyű-lölete bomlás örvényébe sodorta a féltett hadsereget is; mert még ma sem akarják belátni, hogy a magyar-katonának nemesak a teste van mondurban, hanem a lelke, a nyelve, az érzelme is. Ezt szuronnyal és börtönrel meggyilkolni, mint a debreczeni eset is mutatja, nem lehet. Hanem bölesen, igazságosan, becsületesen tisztelni kell a nemzeti jogokat, a nemzeti igényeket, a nemzeti dicsőséget; a melyekre az osztrák kétféjű

sasos jómadarak ma is durván, sároslábbal tapodnak . . . Ez az önkényeskedés buzdi-totta lázadásra Hercegovinában sanczolt magyar katonák százait és ezreit, a hol a visszatartott öreg katonák az engedelmessé-gei nyíltan megtagadták. Kossuth nótát énekelnek. A király képét összevagdalták. Az őrhelyeken a szolgálattelvést megtagadták. A kétféjű sast a kaszárnya kapuiról sárba dob-ták. A tiszteket kinevetik és inzultálják; úgy hogy már a fegyvert sem merészlik kezeik között hagyni. A fiatalok pedig fogadást tet-tek, még ha parancsolják is, nem lőnek az öregek közé; mert hisz még rájuk is várhat ez a sors. És a kaszárnyák maganyai bört-önökké változtak át, mert a hódított girbe-gurba országban már dugig van magyar-bakával minden börtön és az elkeseredett-séget jellemzi, hogy az újságokból tájékozó-dó öreg bakák így beszélnek:

— Ha nem enged ő felsége, ne enged-jenek a magyarok se. Inkább itt maradunk, de nem teszünk semmit. Az idő majd el-mulik a garnizon áristomban is.

A magyarok osztrák martiromságáról így hangzik egy a Bilekből írott szomorú katona levél:

„Furesa dolgokat élünk mi ebben a nyomoruságos hegy-völgyes vidéken, amit talán tudtok is, hogy mindenhol szabadsá-goiva lettek az öreg bakák, csak itt az okkupált terület határvonalán nem, amelyek között van Bilek is és még vagy négy megerősített hely, ugyanis a mieink amióta meg-hallották, hogy ujévre nem mehetnek haza, folyton tanácskoztak, amelynek eredménye az lett: elhatározták, hogy ujév napján a szolgálatot megtagadják, összegyű ve egy helyre, erőszakkal követelik a szabadságot-

## Férfi és nő.

Férfira hogyha rátör a bánat  
 S átadja magát a busulásnak:  
 Kesereg nyíltan és szilajul,  
 Fölsír a nőta, zokog a húr,  
 Kicsap a pezsgő gyöngyöző habja,  
 Rózsaszín mámor ráül az agyra  
 S enyhül a bánat: gombház a lány!  
 Ki busul egyért? Szép: valahány!

Nőnek a lelke akárhogy fájjon:  
 Nem keres rá irt kint a világo,  
 Profán szemeknek nem adja át  
 Az ő mondhatlan nagy bánatát.  
 Jár panasz nélkül, álcázott arczezal:  
 Vergődő szívvél, mosolygó ajkkal,  
 S jöhet eléje más, száz délczegebb:  
 Mit ér, ha nem ő, ha nem az az egy! . . .

Jörgné Draskóczy Ilma.

## Illusió.

I.

Enyhe őszi verőfény fonja be a tájat.  
 Nesztelenül imbolyog a sárga lomb az ágon.  
 Méla derű ömlik el mindenem. Egy nyilazó  
 fecske hasítja könnyű szárnyával a léget.

Fonnyadó virágok kelyheiből erős bódító illa-tok szállnak.

A nap ragyog és melegit, de ez mind illusio: a nyárnak vége van.

II.

A verendán párnákra dölve egy ifju nő fekszik. Szeme csillog, hosszú selyem pillái közt és arcát lázas pir borítja. Fáradt mosolylyal néz fel a férfira, ki remegő kezeit tartja az övében, mintha sohasem akarná többet elereszteni, s gyenge hangon szól hozzá:

— Mi jó érzem magamat, meglásd meggyógyulok.

Minden ismét úgy lesz, mint tavasszal volt, mikor a rózsák virultak, s mi oly boldogok valánk! Emlékszel-e még?

A férfi szive elszorul, a mint feleli:  
 — Igen minden úgy lesz, mint akkor s mi újból boldogok leszünk.

Illusió ez is: a nő itthagya a földet, a hulló falevelekkel, hervadó virágokkal; s nem lesz többé, mikor az első ibolya nyi-lik, s az első fecske vissza tér.

III.

A nap lement, esteledik. A halvány láthatáron rendre előtűnnek a esillagok; las-

san kél a tele hold a hegyek mögöl. Dele-jes sugarainak fényében minden lágyan el-mosódik, mintha egy fehér fatyol borítaná a tájat.

Könnyű párák emelkednek, szél suhan a fákon végig, alig hallható hangon töltik be a csendes alkonyt.

A fény és homály közt egy csolnak siklik le a part hosszában.

Az evező hasítja a folyamot, halkán loccsan a hab. Ketten ülnek benne.

A leány az ifju vállára hajta fejét. Lelkők gondolatja messze tul van, erdön, parton, vizen. Képzeteökben egy édes, ra-gyogó álom száll, melynek viszfényén át azt hiszik, hogy ez az érzes, mely most bennök él örök és multhatatlan! Illusio ez is: mely mosolyogva biztat, mint a tarka szivárvány, melynek ragyogó színei szétfoszlanak.

IV.

Egy hatalmas tölgy árnyékában egy ifju fekszik az illatos fűben. Keze gondta-lanul tépdési maga körül a vad virágokat, tekintete a távolban mereng, vonza az is-meretlen messzeség. Abban a szép korban van, midőn a szivben megárad az érzelem, mint tavaszi rügyben a bő nedv, midőn az

tatasukat. A tisztek már erről félig-meddig értesülve vannak és beszédeket tartanak, hogy türejenek és nem tarthat tovább, mint újév után még 3 hétig, de persze nem olyan könnyen elégíthetik ki az öreg bakákat, mint gondolják, mivel értesülve vannak, hogy mostanában semmi esetre sem történhet meg az ígért, tehát félig-meddig hallgatva várják az újév napját és akkor mint egy jelszóra összejönnek. Itt Bilekben még csak megelégszenek azzal, hogy folyton Kossuth és egyéb lelkesítő nótákat dalolnak és éltetik a szabadságot és minden századnál (raporton) kihallgatáson kéri a szabadságot, minden századtól négyen, 1 szakaszvezető, 1 káplár, 1 őrzető és 1 gyalogos az egész század nevében.

Egy szakaszvezető, aki kihallgatásnál állt, így nyilatkozott az alezredesnek, hogy **minden perczen kész meghalni a hazaért, de a szabadságért is**: és nyíltan kijelentette, hogy ha nem szabadságolják ujévre: úgy összeszedik magukat és mennek és mindezt könyezve mondta és *sirt utána mind a kapitány és alezredes, szóval az egész zászlóalj raport . . .*

De mindezeknél nagyobb dolgok történtek a kettős számú erődön karácsony másodnapján, amely 35 emberrel van megszállva béke idején. A hadnagyot, aki összehívta az egész legénységet, (akik mind öreg bakák), hogy beszédet intézzen hozzájuk a szabadságolásról, *közbefogták és a Kossuth nótát kezdték énekelni*, a hadnagy erre kirántotta a kardját, hogy megfélemlítse őket, de ettől még jobban felháborodtak, úgy hogy a *hadnagy kénytelen volt menekülni a 3. számú erődre*, és értesítette a főparancsnokságot telefon útján az esetről, amelyre rögtön fekküldtek egy csapatot: 1 főhadnagy parancsnoklata alatt; de az erődítményre senkit sem bocsájítottak be, a lövéseket mind elfoglalták és kénytelenek voltak eredmény nélkül visszamenni, most senkinek sem szabad kimozdulni a kaszárnyákból, *ma dél után óta egész lázadás van mindenfelé, a fogházak zsufolásig vannak . . .*

## Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

Bámulatba ejtő a Kossuth-part rideg magatartása. A jogtalanul visszatartott, ma-

ifju kebel lángra gyul, mindenért a mi nagy és nemes, midőn tettekről almodik.

Mikor bizik a barátságban s hiszi, hogy azt meg nem rendítheti soha semmi; midőn igaznak tart mindenkit, ki feléje nyájasan közeledik, mikor még nem tudja, hogy mi gyakran lappang az édes mosoly és hizelgő szó alatt a kétszínűség bódító mérge, midőn tiszta lelke tükében mindenkit jót s nemesnek lát. Nem mindig csálnak, néha valók az emberek és egy lény igaz szeretete száz csalódást feleltet velünk.

E lélek állapot tart addig, míg a csalódások rendre el nem hervasztják a kedélyvilág üde hajtásait, míg az ifju lelkesedés, a tapasztalatok arán hideg körültekintéssé nem változik. Később okosabbak, bölcsőbbek leszünk, megismerjük a világot, az embereket, de ez az ismeret oly könyv, melyet gyakran saját vérünkkel írunk meg.

De azért mert csalódtunk nem szabad mindíg kételkednünk és saját meggyőződésünk ellenére szilárd akarattal küzdenünk, mert mi egyébre való ez, minthogy még szerencsétlenebbeknek érezzük magunkat az életben.

gyar katonák százával kerülnek az osztrák lömlőeztatók kezére és a párt nyugodt, hallgatag. Tíz perczet szentel nekik csupán a magyar országgyűlés. A függetlenségi párt részéről Polónyi Géza szólalt föl csupán. Még csak nem is tiltakozott a szegény magyar fiúk jogtalan visszatartása ellen, hanem csak nagy alázatossággal bátorkodott megkérdezni a Tisza főhadnagy urat, hogy lesz e oly kegyes és ha lesz, mély tisztelettel kérje meg a főtlőmlőeztató urat, a krigszminiszter főnökét, hogy enyhítse a szegény, bajba jutott magyar katonák büntetését . . .

Szegény magyar fiúk — szegény Magyarország . . .

Napirend előtt Polónyi Géza a bileki esetből kifolyólag kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hajlandó-e a hadügyi kormányzatnál lépéseket tenni az iránt, hogy a három esztendőn túl bentartott katonák szolgálata enyhüljön?

Tisza István gróf arra a kérdésre, hogy milyen alapon tartják vissza a katonákat három esztendőn túl is, hivatkozik az 1888. évi XVIII. t.-cz. első szakaszára. A visszatartást a különös körülmények engedik meg. Nem különös körülmények között élünk-e?

Kaas Ivor báró: Bodóné!

Tisza gróf: Bodóné most véletlenül arról beszél, a mit kérdeztek tőle. A törvény szelleme, de az emberi érzés is megköveteli, hogy az időn túl bentartott katonák, különösen azok, a kik Boszniában kénytelenek szolgálni, enyhébb elbánásban részesüljenek.

Rakovszky István csatlakozik azokhoz, a miket Polónyi mondott és óhajtanónak vélné, ha a Boszniában szolgáló csapatokat kicserélnék. Reméli, hogy ha a bileki katonák vétettek a fegyelem ellen, a mikor büntetésre kerül a sor, mégis enyhébben rójják el a dolgokat, beszámítván azt, hogy rendkívüli körülmények tették szükségessé, hogy időn túl is szolgálatban maradjanak.

Nyíry honvédelmi miniszter a flapok híret a bileki esetről kissé tulzottnak mondja. Bileken a katonák a fegyelem ellen vétettek súlyosan. A véderő alapfeltétele az engedelmesség. Ha ez meginog, akkor az a hadsereg a vereség csiráját hordja magában. Rakovszky álláspontját méltányolja. Reméli, hogy a hadügyi vezetőség nem fog

Boldog illúsiók, mennyivel többet érnek, a későbbi tudásnál!

Az idő teik, az ifjuság reményteljes napjai eltűnnek. Eljön az élet nyara s elmulik könnyek s mosolyok közt az is. Az életkedvvel tele szemek rendre elhomályosulnak, a szőke vagy barna hajfürtök megszőkülnek, mint dértől az egykor zöld mező a hideg valótól kihül a forró kebel.

Ha visszatekintünk így a multa s abban valami szépet látunk — legtöbbsnyire — elmondhatjuk, hogy illúsió volt.

V.

Egy nagy jötevőnk és vigasztalónk az illúsió, mely addig mig tart, mint a való, épp úgy boldogít, átsegít az élet nehézségein, türethető teszi azt, szint ragyogást sző az egyforma szürkeségbe. Szerencsés az, ki sokáig gyönyörködhetik-e Fata Morganába s a vesztés az, kinek szeméi előtt korán szétoszlik a rózsaszínű fátyol, melylyel egy kegyes tündér eltakarja előttünk, néha — a rideg valót.

Melanie.

elzárkózni a humanitástól és a viszonyokban rojló enyhítő körülményeket figyelembe fogja venni. A bileki hatodik dandárparancsnok ság jelentése szerint kihágások történtek. A visszatartott legénység zavargásokat akart csinálni. A századvezetők utasítást kaptak, hogy jóindulattal figyelmeztessék a legénységet, hogy viselkedjenek férfiasan, nyugodtan. Deczember 25-én este 30 ember engedelmet kért, hogy a karácsonyi ünnepet megülhessék és 3 liter bort hozathassanak. Engedélyt kaptak, de kiderült, hogy 30 liter bort hozattak. Ekkor történt az első zavargás, tizenhárom embert kellett letartóztatni. Deczember 17-én este több katona izgatottságot mutatott egy kocsmában, többben türethetetlenül viselkedtek. Vizsgálatot indítottak ellenük. Az összes kihágáson hatvan ember vett részt, 16 ellen hadbíróági eljárást indítottak. Ez a tényállás!

Ezután a Ház a napirendre tért át, a Rakovszky István ellenindítványa felett való névszerinti szavazásra. Az eredmény az volt, hogy az ellenindítványt 166 szóval 17 ellenében elfogadták.

Szünet következett.

## Vármegyénk és a közelvidék.

**Papp Elek P.-Ladányban.** Püspökladányból írják: Vasárnap délután tartotta beszámolóját a nádudvari kerület képviselője, Papp Elek Püspökladányban, a maga álláspontjáról nagy hatással. Az öreg urat nagyon szeretik, különösen itt Ladányban, s ritkán mulasztanak el alkalmat, hogy e szeretetet ki is mutassák. Hanem a köznép hangulata mindennek daczára, most egy kissé nyomott. Hiába, a hangzatos hazafias szólamok s a függetlenségi pártnak toldozásra szorult presztízse nem fognak örökké vonzerőt gyakorolni.

**Rákóczi-ünnepély.** Ahitattal ünnepelte meg Ujfalu lakossága vasárnap II. Rákóczi Ferencz fejedelem, a nagyszabadsági hős emlékét. Már a kora reggeli órákban nemzeti színű zászlók lengtek a középületeken és sok magánházon. Reggeli 9 órakor pedig hullámozó tömeg gyűlt a tágas, ref. templomba, melyet zsufolásig megtöltött az ünneplő közönség. Az orgona ünnepies mélabús hangjai után az iparosok dalköre énekelte a Szózatot, mely után Zih Sándor lelkész tartott valóban szép ünnepi imát és emelkedett szellemű gyönyörű beszédet. Erre következett a daloskór egy eneke a Rákóczi-korból s a Hymnusz, melynek fenséges dala-lama után lassan oszladozott a roppant nagy közönség.

## Egyházi élet.

**Vizkereszt ünnepe.** Holnap, vizkereszt napján, a helybeli róm. kath. templomban az istentisztelet a következő sorrendben lesznek: d. e. 6, 7, 8. háromnegyed 11 és fél 12-kor csendes sz. misék, 9 órakor ünnepélyes nagy mise, melyet dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tart segédlettel. Utána ugyanő predikál. D. u. 3-kor vecsernye és sz. olvasó.

**Vizkereszt az ágostaiaknál.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán, vizkereszt napján d. e. 10 órakor Máté Károly segédlelkész végzi.

**Istentisztelet a Homokkertben.** Az elmúlt vasárnap Jánosi Zoltán tartott istentiszteletet a Homokkertben, délután pedig Nagy György joghallgató.

## Mosó és tisztító intézet (volt Spiegel-féle) Debreczen, Piacz-utca 63.

18 év óta fennálló mosó és tisztító intézetemet ujonnan átalakítottam és új, kitűnő munkaerőket alkalmaztam, tehát abban a kelemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimnek ezentúl sokkal jutányosabb árat számíthatok, remlélve, hogy ezen kedvező alkalmat méltányolni fogja a n. é. közönség. Gyors és szép munka, pontos kiszolgálás. Ruhát kívánatra a hástól elhozzátjuk és hazaszállítjuk. Tisztelettel

Első debreczeni mosó és tisztító intézet.



## UJDONSÁGOK.

— **Tilos a házasság.** Ezt is az osztrák ügyes, a közösügyes sornak köszönhetjük, hogy már feleségesedni sem szabad a magyar fiúnak. Az 1880-ban született legények jutottak ebbe a nehéz helyzetbe, a kik, ha a rendes sorozást megtarthatták volna, akkor a hadköteles korból, besorozás esetén, kikerültek volna. Most azonban a míg a harmadik korosztályban sor alatt nem voltak, házasságot nem köthetnek. A debreczeni állami anyakönyvi hivatal számos vőlegényt elutasított e miatt; ugyanígyra hogy *Dumbrava* felügyelő, a rendkívüli helyzet ezen áldozatainak az érdekében, felírt a belügyminiszterhez. Ez már valóban képtelenség, hogy osztráké miatt már nősülni sem szabad a magyar legénynek. Hát már tréfa ide — oda: elviheti az ördög az ilyen közös ügyet. De vigye is el ám!

### — Rendkívüli városi közgyűlés.

A város törvényhatósági bizottsága, Domahidy Elemér főispán beiktatása alkalmára január hó 11-ik napján — hétfőn — délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata: Elnöki megnyitó. A belügyminiszter 6048 számú leirata. A főispán eskütétele és székfoglaló beszéde. A polgármester ur udvözlő beszéde és a közgyűlés berekesztése.

— **A Simonffy Imre képe.** Már lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy *Rajzó* Miklós festőművész igazán szép művészi kialakításban megfestette a *Simonffy* Imre nyugalmazott polgármester életrajzi olajfestmény képét. Ennek a sikerült alkotásnak (az a híres „fióko” asztal is megvan rajta fessze! Szerk.) a tanácssteremben való kifüggesztése már közelebb megtörténik, amennyiben *Rajzó* festőművész már kézhez adta és felvitette, ma délután a tanácssterembe a dísz s festményt.

— **Hajdúmegeye rendkívüli közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága január hó 11-ikén, délelőtt 9 órakor a vármegye székháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgyai: 1. 10,187—1903. A m. kir. belügyminiszter urnak 1903. évi december 21-én 6048. eln. szám alatt kelt értesítő leirata arról, hogy előterjesztése folytán Ő császári és Apostoli kir. Felsége december 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával Domahidy Elemér országgyűlési képviselő urat Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város főispánjává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. 2. Domahidy Elemér urnak a főispáni székbe való beiktatása.

### — Az állatorvos fegyelmi ügye.

A fegyelmi választmány *Kovács* József polgármester elnöklésével, *Vecsey* Imre főjegyző, *Csánky* Viktor kir. tanfelügyelő, *Latinovits* kir. főmérnök, dr. *Magoss* György helyettes főügyész, *Márk* Endre, *Márton* Imre választmányi tagok részvételével ma délután ülésezett *Steiner* Jakab városi állatorvos fegyelmi ügyével. *Steiner* Jakabot hivatalától felfüggesztette a polgármester és ma foglalkozott az ügygel a fegyelmi választmány. Többrendbeli fegyelmi vétséget róttak a szókimondó állatorvosnak terhére, a kit fegyelmi

birósága, az enyhítő körülmények figyelembe vételével, 250 korona pénzbüntetésben marasztalt el. Felemlítést érdemel, hogy a városi állatorvos terhére rótt vétségek között volt egy nevezetesebb is, hogy az egyik helyi ujságban cikket közölt. Mint halljuk „*e cikkeknek nem a kifejezéseit találják sérelmesnek, hanem a tendenciáját*”, a melylyel — vád szerint — „arra törekedett, hogy a közönség bizalmát az állami állatorvosok iránt megrendítse . . .” Ez az utóbbi, nevezetesen az „*ujságos*” eset mindenestre érdekes és különösebb figyelmet érdemel. Mert nem arról van szó, hogy *Steiner* Jakabnak igaza volt e vagy sem, a mely, — mivel a panaszt esetet nem ösmerjük — kívül áll a mi megbirálásunkon; hanem az itt a főbb, hahogy a polgármester urnak, illetőleg a fegyelmi választmánynak ez a felfogása érvényesül, akkor városi tisztviselőnek — jövőre — éppenséggel nem lesz szabad közérdekű dolgokban hirlapilag, a közönség felvilágosítására és tájékoztatására megnyilatkozni; mert menten rajta üt a városházi vészbiróság; a mi által a közügyek nyilvános tárgyalása, megvitatása körül nagy csorba esik. Szerintünk a XX-dik század keretébe nem illeszthető bele simán ez az eljárás; mert hisz a sajtó utján elkövetett sérelmekért a sajtóbiróság van hivatva az elégtétel szolgáltatására és éppen azért, szerintünk így a fegyelmi választmány helytelenül csapott fel sajtóbiróságnak; azért ilyenminek jövőre nem szabad ismétlődnie. De hogy most megtörtént, már azért is különösnek tűnik fel nekünk; mert hisz a polgárság az új polgármestertől, a ki éveken át volt a függetlenségi pártnak vezető tagja, a szabadabb, függetlenebb, nyiltabb szellem meghonosítását méltán várhatta volna a városházán, a mely utóvégre — talán — még sem középkori bagolyvár.

— **Az apa után.** A rendőrség Tözsér Ferencz csavargó napszámot kitiltásra és hazatoloncolásra ítélte. Mikor a toloncolást végre akarták hajtani, a vele vadházasságban élő asszony megjelent két apró porontyával és úgy könyörgött, hogy őket is toloncolják el. Kényszerutlevelet kaptak ők is — és boldogan indultak a vasutra a toloncolásállományal. A két kis ártatlan poronty is bögyögött-tötyögött a szomorú menetben.

— **Eljegyzések.** Az anyakönyvi hivatalnál a következő eljegyzéseket jelentették be a mai napon: *Engi* Márton nap-számos *Kiss* Juliánna szakácsné, *Vajda* József vasuti málházó és *Bodó* Eszter szobaleány. *Kainovics* Dávid nagykarolyi és *Mandel* Hermina.

— **Gyula bácsi beteg.** Rásó Gyula alispánról, a vármegyénk Gyula bácsijáról ejtünk szót. Mostanában betegeskedett. Kihült. Hát mondván volt, hogy miért nem ügyel az egészségére, miért nem marad otthon ilyen időben.

— **Nem irek rá betegeskedni!** mondta a mi szívós öreg alispánunk, vármegyénk szeretett és buzgó Gyula bácsija, rámutatva az irásztalan felhalmozott nagy postára.

— **Kártérítési pör a kisvasut ellen.** Az újévi kisvasuti összeütközés következtében súlyosan megsérült dr. *Szotyori Nagy* Kálmán orvost ma hallgatta ki *Mile* Pál rendőrfogalmazó. Az összeütközés óta ágyban fekvő orvos szintén állítja, hogy a szerencsétlenség alkalmával a kisvasut **nem csengetett.** Ezen súlyos mulasztás okozta a szerencsétlenséget, mert az amugy is szűk Barna-utcából a szintén szűk Hunyadi-utcára való hajtás amugy is életveszélyes éppen a kisvasut miatt. Az orvos kijelentette, hogy kártérítési pört indít a kisvasut ellen és követeli összetört hintójának 500 korona értékét, két megsérült lovának gyógyítási költségeit, összetépett ruhája árát, a saját gyógykezelési és munkamulasztási költségeit, amelyek jogosan megilleték. A szintén súlyosan sérült *Tyekker* János ugyancsak követeli a gyógyítási és munkamulasztási költségeket, meg a fájdalomdíjat. A sommás kérészet a kisvasut ellen be is adják mihamar. Ezen sajnálatos esettel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a **kisvasutnak a Hunyadi-utcán való közlekedését közérdekből be kellene szüntetni** és áttenni a vonalát a sokkal szélesebb Deák Ferencz-utcára, amely minden tekintetben alkalmasabb a kisvasut céljaira. Mint értesülünk, ez az ügy szóba kerül a városi közgyűlésen is.

### — Miniszter és a bérkocsisok.

No, nem éppen bérkocsikázni akar a miniszter, hanem az történt, hogy a belügyminiszter elrendelte, miszerint az összes helyekről terjesszék fel hozzá a bérkocsi díjtáblázatot . . . Talán csak nem a kilátásba helyezett képviselőválasztási harcok alkalmából akar tájékozódni a miniszter a — „**fuhar díjak**” felől?

— **Szőlősgazdák egyesülete.** Igen életre való és városunk közgazdaságára nézve rendkívül fontos eseményről értesülünk. A debreczeni szőlősgazdák, hogy érdekeiket annál jobban megvédelmezhessék, egyesületet akarnak alakítani. A kezdeményezők gróf *Dégenfeld* József és dr. *Balkányi* Miklós, az évi tagsági díj tíz korona.

— **Szabók sztrájkja.** Mint megírtuk, az *Urbánovics*-féle egyenruházati szabócég műhelyében sztrájk ütött ki újév napján. A sztrájk azonban nem béremelésért van, hanem azért, mert *Szabó* Endre nevű munkást a cég a rendes felmondás utján elbocsájtotta, a helyére felfogadott munkás pedig nem szakegyleti tag. A szabó munkások nagyon szerették *Szabó* Endrét, aki a tavalyi sikeres bérmozgalmukat szervezte és követelték, hogy a cég visszafogadja. Miután a cég tulajdonosa a kérelmet megtagadta, a munkások beszüntették a munkát, a cég pedig valamennyit elbocsájtotta. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a vidékről jövő szabómunkásokat a sztrájkolók a vasuton el ne fogdoshassák és a munkába lépéstől vissza ne tartsák.

— **Tizenegy éves leányka szökésben.** Okos szemű, 11 éves leányka került ma este a rendőrségre. Hadházi szökött meg azzal a szándékkal, hogy valami jószívű családdal örökbefogadtatja magát. Az éleseszű, értelmes leányka elmondta, hogy az édes apja *Tarcsai* Sámuel hajdu-

hadházi ács, a mostohája üti-veri és ő azért szökött meg tőle. Az okos leányka, egyébként piros pozsgás, jól táplált, telt arezu, szép gyermek, akin egyáltalán nem látszik meg a mostohaság. A rendőrség visszaviszi a szüleihez.

— **Elfogott zsebmetsző.** Ismert zsebtolvaj a rendőrség előtt *Gáspár Péter* Csokonai-utca 15. sz. a. lakó fiatal ember, de oly ügyesen csinálja a dolgát, hogy nem lehet tetten érni. A vasuti állomáson ma mégis sikerült zsebtolvajlásra érni. *Bara Gábor* bal-mazujvárosi vasuti őr feleségét lopta meg. A tárczáját észrevétlenül kihuzta és már odébb akart állani, mikor a rendőr fölönfogta. A tárczát, amelyben 10 koronás arany, 2 koronát érő régi tallér és 3 korona 52 fillér aprópénz volt, a motozásnál megtalálták nála.

— **Eljegyzés.** Czégely Ferencz helybeli ügyvéd leányát, Gizellát, eljegyezte Psenyeczky Nagy Zoltán ev. ref. főiskolai tanár, a jeles zeneművész.

— **Magán tisztviselők egyesülete.** A buzgó *Gaszner Géza* takarékpénztári igazgató január harmadik napjára értekezletre hívta össze a magán tisztviselőket. Ezen a gyűlésen bizottságot küldtek ki a magán tisztviselőgyűlés alapszabály tervezetének előkészítésére. A bizottság tagjai *Gaszner Géza* elnöklésével *Tikos József*, *Barra Gyula*, *Trafikánt Károly* és *Hajdu urak*.

— **Elitta a csizma árát.** Kovács Sándor szomszéd falusi magyar csizmát jött venni Debreczenbe, de a legelső bormérésben elakadt és botrányos részegség miatt a rendőrségre került *Orosz László* rendőrfo-galmazó c'é.

— Ne büntessen meg tekintetes ur, hiszen megbűnhődtem én már, mert oda a csizma ára. aztán az asszony is feleletre vesz...

Ezen hatásos enyhítő körülmények tekintetbe vételével a magyar csak 24 órai büntetést kapott, amelyet holt részeg állapotában ki is töltött — és busan eredt utnak a fatorony irányába a régi, rosz csizmában.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalhoz a mai nap a következő halálozási eseteket jelentették be: *Özv. Fazikas Gáborn*, ev. ref. 76 éves, *Sotkó Józsefné* ev. ref. 28 éves, *özv. Weisz Mártonné* izrael 93 éves, *Szabó Sándor* ev. ref. 19 éves, *Tóth Róza* ev. ref. 2 hónapos, *Somogyi Sándorné* ev. ref. 50 éves, *özv. Weisz Gáborné* izrael. 67 éves, *özv. Sukán, Jánosné* ev. ref. 77 éves, *Szabó István* ev. ref. 28 éves, *Kovács Márton* ev. ref. 64 éves.

x **A leghálsabb ujévi meglepetések** *Letzter József* fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében készülnek. *Piacz-utca 44.* A műterem kapubejáratánál állandó kiállítás.

## Táviratok.

### Agyonvert képviselő.

Eremits Pál ügyvéd, Nagykikinda országgyűlési képviselője (kormánypárti) a kapzsiságáról híres alakja volt Torontálmegyének. Sok ember átka fűződött a vagyonához. Szivtelen-lelketlen ember volt. Rettgették a megyében. A legutóbbi követválasztáson elérte célját. A nagy vagyon mellé állást is szerzett: képviselő lett, — most pedig csöndes hullá. Halálát a kapzsi-

sága okozta. Két szerb gazda, akiket lelketlenül kifosztott a vagyonukból és földönfutókká tett, ma délelőtt 11 órakor a Nagykikinda r. t. városának fő-utcáján **agyonverte**. Sipolics Mladen és György a gyilkosok, testvérek. Pár év előtt még jómódu emberek voltak mindketten, de egy perben, ahol ellenfelüket Eremits képviselte, pervesztesek lettek és Eremits mindenüket kótya-vetyén elárvereztette. Ezért forraltak boszut ellene. Ma délelőtt rálestek és a nyílt utcán támadtak rá.

— **Meghalsz most te gyalázatos rabló** — kiáltott rá az idősebb testvér és vasbotjával fejbe vágta a képviselőt.

Eremits Pál megtántorodott, de összeszedte minden erejét és menekülni akart.

— Segítség — kiáltotta. Meg akarnak ölni.

Sokan látták ezt a jelenetet, de nem sietett senki a segítségére. Eremits a boszút lihegő testvérek elől a Nothum-féle fűszerboltba akart menekülni, de nagy izgatottságában nem tudta hirtelen kinyitni az ajtót és üldözői utólérték és visszarántották. Irtózatosságot mértek a fejére, **ugy hogy a koponyáját a felismerhetetlenségig szétverték. Az agyveleje is szétloccsant.** Ezután a vonagló testét **telelövöldözték.**

— Van-e szived kutya? — ordította a boszúszomjas Mladen.

Az utczanépe odacsődült a hullaköré, de a gyilkosokat senki sem bántotta, sőt sokan helyeselték a gyilkosságot, mert az egész város ismerte Eremits lelketlenségét.

A gyilkosok, mikor látták, hogy Eremits meghalt, a rendőrségre siettek és jelentkeztek Wachtel Leó főkapitánynál, aki nyomban letartóztatta őket. Kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy boszúból ölték meg Eremitset, mert az koldusokká tette őket családjakkal együtt.

### Választók a Kossuth-párt ellen.

Nagykárolyból táviratozzák, hogy a kerület választói visszautasították a Kossuth-párt jelöltjét, akit dr. Lengyel Zoltán kísért a kerületbe. A választók meg sem akarták őket hallgatni, hanem egyszerűen lehurrogták. A választók Ugron-párti jelöltet fognak állítani.

### Kossuth Tiszánál.

Ma délelőtt a minisztertanács után Tisza István kormányelnök hosszasan tanácskozott Kossuth Ferencczel és Polónyi Gézával a házszabályok módosítása ügyében.

### Harcz a végletekig.

Ma este értekezletet tartott az Ugron-párt *Szederkényi Nándor* elnöke alatt. Elhatározták, hogy a küzdelmet az ujonczjavaslat részleteinél is folytatják és módosító indítványokat terjesztenek be a részletekhez is. Az elkeseredett küzdelem minden szakaszánál meg fog ismétlődni.

### Az obstrukció haszna.

Hát mégse lesz eredménytelen az Ugron-párt elszánt harcza. Hire jár, hogy a **nyelv kérdésben akarnak némi engedményeket tenni.** A kormány is belátja, hogy a nemzet az obstrukció mellett van. Engedni kell!

### Tisza állása megrendült.

*Tisza István* gróf kormányelnök állásának megrendüléséről beszélnek politikai körökben. Kevesen fogják siratni ezt a sárga fekete zászlós pünköszt királyságot is.

### Az országgyűlés vége.

Szünet után a képviselőház n vszerinti szavazás után általánosságban elfogadta az ujonczjavaslatot. A részleteknél **Szederkényi Nándor** a czimnél felszólalt és módosító indítványt tett. Majd a csütörtöki ülés napi rendjének megállapítása után rátértek a debreczeni esetre.

**Bakonyi Samu** szólalt fel a debreczeni katonák ismert ügyében. A katonák visszatartása katonai-politikai szempontból is helytelen volt. A katonai kormány intézkedése kárhuzatos, mert a hadsereg maga csinál politikát. A hadsereg szervezete és a nemzeti érzés közt áthidalhatatlan ür tátong. Elmondja debreczeni bakák esetét, amely a legsúlyosabb bizonyítéka, mennyire szükséges a katonai perrendtartás reformja. A debreczeni bakák ellen bünvádi eljárás nem indítható még a katonai büntető eljárás mellett sem. Kéri a minisztert, vegye szívére a szegény katonák szenvedését és orvosolja a nemzeti érzés szomorú megaláztatását.

**Nyiry Sándor** honvédelmi miniszter azt feleli, hogy még nincs kellőleg informálva.

**Benedek János:** Pedig már megtehette volna.

**Nyiry:** A távirati tájékoztatás megjött, de az nem elég alapos a végleges válaszra. Tény az, hogy a debreczeni bakák lázítás, illetőleg tüntetés miatt vannak fogságban. A vádakát beismerték.

**Molnár Jenő:** Lázítás?

**Nyiry:** Igenis, beismerték a lázítást.

**Lengyel Zoltán:** Igen, mert muszáj volt. Addig szoritják, gyötrik, hogy vallani kénytelen.

**Nyiry:** Az a középkorban volt.

**Bakonyi:** A beismerés magában véve még nem bizonyíték.

**Nyiry:** A vizsgálat még folyamatban van, az ítélet meghozatala küszöbön áll. Egyelőre többet nem mondhat, de vissza kell utasítania azt, hogy a hadsereg vezetősége maga csinálja a politikát.

**Benedek:** Hát Clopy kutya?

**Lukács Gyula:** Hát a Hentzi-szobor?

**Lengyel Zoltán:** Formanek.

**Nyiry:** Az öreg bakák bentartása nem politikai kényszer, hanem államérdék volt. A politika a hadseregben meg nem tűrhető, különben szoldateszka-uralom állana elő. Bakonyi tulságos enyhén tüntette fel a debreczeni bakák kihágását, akik részint politizáltak, részint vétettek az engedelmisség ellen. Kéri ideiglenes válaszának tudomásul vételét,

**Bakonyi:** Nem veszi tudomásul a választ. A különbség a hadsereg vezetőségének politikálása és a hadsereg legénységének állítólagos politikálása közt, hogy az a politika; mely a nemz ti jogok eltiprására irányuló merényletek hagyományoszerűleg büntetlenek maradnak, a szegény bakák pedig akik nem politizálnak, hanem csupán hazafias érzelmeiknek adnak kifejezést olykor egymást közt, a nélkül hogy bármi olyan cselekedetet elkövetnének, amely büntetendő cselekmény jellegét viselné magán, a katonai fegyelem vasvesszőjével sújthatnak és talán egész életükre tönkreteszik őket.

## Színház.

Szerda : Tavas. (A bérlet.)

Csütörtök : Flirt nagysám. (B. bérlet.)

Péntek : Szegény Jonathán (C bérlet.)

Szombat : Flirt nagysám. (A bérlet.)

Vasárnap d. u. : Hunyadi László, este : Aranyvirág (bérletszűnet.)

**Az aranyvirág,** Huszka Jenő és Martos Ferencz operettje, vasárnap este kerül először színre. A darabhoz Gyöngyösy Viktor új díszleteket festett. Külön jelmezek is készülnek. Ezen első előadásra jegyek már csütörtöktől válthatók.

Előkészületben van a Verő György 3 felvonásos népszínműve is, melynek nagy érdekességet kölcsönöz, hogy a főszerepet a kiváló művésznő R. Réthy Laura asszoná fogja játszani.

**„Nők harca.”** Seriebe és Legouve francia vígjátéka került ma este színre. Az előadás a közönség derült hangulata mellett folyt le, s a szereplők sikerét, zajos tapssal jutalmazta. Különös dicséret illeti Hahnel Arankát, ki az egyik nehéz női főszerepet kreálta (Autval grófné) s azt kitűnően oldotta meg. Kedves volt Csige Ilona is, mint Leóna. A férfi szereplők közül jó volt Pataki, kacagató Iványi, s komoly szerepét kitűnően töltötte be Sebestyén.

Holnap szerdán a „Tavas” három felvonásos operett kerül előadásra.

## Irodalom.

(Új könyvek.)

A karácsonyi könyvpiacon sok érdekes művel gazdagította nemzeti könyves házunkat.

**Jakab Ödön** koszorusköltőnk „Pihenő” című alá gyűjtve adta ki legújabb elbeszélés kötetét. A nagyértékű magyar művet Neogrady Antal rajzokkal díszítette és a budapesti Lampel-czég adta ki. Minden magyar ház könyvtárába illő ez a könyv, melyet érdeme szerint ösmertetni fogunk, most csupán a figyelmet hívjuk fel rája. A könyv ára diszkótésben 5 korona 60 fillér.

**Rákosi Viktor** méltán szeretett másik mesterirónk és koszorus költőnk ezen karácsonykor az ifjuságnak szerzett nagy örömet és igazi gyönyörűséget. „Egy tutaj története” című könyvével, a melyhez Gergely Imre rajzolt képeket. Ezt a könyvet is a Lampel czég adta ki. Ára 4 kor. 20 fillér. Ösmertetni fogjuk.

Egy debreczeni ifju ember tehetségének, tudományának ritka szép elismerését bizonyítja az a spanyol nyelven írott és nyomtatott szürke füzet, mely Madridból került hozzánk. A jeles hírű és érdemes debreczeni ifju jogászunk, dr. Thót László a spanyol királyi tudományos akadémia megbízásából és kiadásában kritikai tanulmányt írt „a büntetőjogi új irányok”-ról. Szives örömmel hozzuk nyilvánosságra a tehetséges debreczeni ifju embernek ezt az újabb sikerét, a melylyel a madridi akadémia elismerését is kiérdemelte. A műről nem szólhatunk, mert az minékünk — fájdalom! — spanyolul van írva.

**A boglya kemencze** című kötetem megrendelőit és előfizetőit tisztelettel értesítem, hogy a kötet szétküldése folyamatban van. És azt rövid időn belül nemcsak a helybeli, de a

vidéki megrendelők is kézhez kapják. A megrendelések igazán páratlan és kitüntető nagy tömege okozza, hogy a könyvek szétküldése ilyen hosszabb időt vett igénybe. Tisztelettel feleltem még, hogy a kik a könyvre reflektálnak, vagy akiknél még gyűjtő iv van kint, mielőbb sziveskedjenek velem közölni, mert az első kiadás több mint ezer példányát már nagyjából lefoglalták a megrendelőim.

Hazafias üdvözzettel

Ifjabb Móríc Pál.

## Mi az ujság ?

**Kiss József kikeresztelkedik ?**

A Pesti Hirlap ismeretlen forrásból levelet kapott s azért csak fentartással közli a következő sorokat: Mint biztos forrásból értesülünk, Kiss József, a nagy költő, a közel jövőben, agg kora daczára, családjával együtt ki fog keresztelkedni. Hogy mi indítja erre az elhatározásra az ősz költőt, annak okát abban a nagymérvű mellőzésben keressük, mely bizonyos körök részéről éri, másrészt abban a csunya nembánomságban, melyet saját hitsorsosai tanusítottak irányában egész eddigi pályafutása alatt. Akik vagy nem ismerik el az ő nagy poétájoknak, vagy még mindig azt hiszik, hogy a költők ambrósiával és nektárral élnek. Hogy a konvertitálás már vizkeresztkor meg fog történni, az a néppárt egy oszlopos tagja közbenjárásának köszönhető.

**Királysértő betűszedő.** Nyitrán Szilágyi József betűszedő „A proletárok világa” című könyvet írt, melyet az ügyesség elkoboztatott s a szerző ellen felség-sértés s lázítás címén az eljárást megindította.

**Az amerikai magyarok koszoruja.** A szegedi katonai merénylet híre, mint ismeretes, a tengeren tulra is eljutott és amerikai honfitársainkat a Kossuth-kultusz melletti demonstrációra serkentette. A megélhetés nehézségei miatt az anyaföldtől elszakadt munkásvéreink már régebben értékes koszorut küldtek Amerikából Polczner Jenő országgyűlési képviselőnek, arra kérve a szegedi honatyát, hogy a koszorut ünnepelesen helyeztesse el a megsértett szobron. Az óceánt megjárta koszoru szalagján „Inségtől Amerikába üzött magyar munkások — Kossuth Lajosnak” fölírat olvasható.

**Egy szép asszony megszökött.** Hajadina . . . Csintalan história. Kőbányán esett meg ez a szenzáció, hogy Miletics Milutin kőbányai gazdag kereskedőnek a felesége Steinhart névű csinos tisztviselővel megszökött; sőt — a regényes hír szerint — még tizezer forint készpénzt és 15 ezer forint értékű ékszert is vitt magával a forró vérű menyecske. A disznókirályok hazájában ilyesmi is régen történt. Hajadina . . . Csintalan história.

**Gyilkosság szellemidézésel.** Párisban a spiritiszta összejöveteleknek egyik főszereplője volt Martin asszony, akit a párisi rendőrség most végrendelet-hamisítás és szándékos emberöléssel vádolva letartóztatta. Martin asszony kiváló fúfangjával és rábeszélő tehetségével rávette háziasszonyát Chaupoisnét, akinek vagyona meghaladja a millió koronát, hogy odahaza spiritiszta seanezeket rendezzen, amelyen csak ők két-

ten vettek részt. A különben is hiszékeny és babonás asszony, a ki már tul volt a 70-ik életéven, vak bizalommal hitt a spiritizmus csodáiban. Erre a hitére támaszkodva követte el Martin asszony a végrendelet-hamisítást. Ugyanis Chaupoisnéval oltárt emeltetett elhalt férje emlékének, melyen a megboldogult szellemének hozatott vele áldozatot. Ezeknél az áldozásoknál mindig Martin asszony volt a médium. Ő általa nyilatkozott meg a szellem. Legutóbb is nagy égő-áldozatot rendeztek az oltáron. Az áldozat füstjében Martin asszony szerint megjelent a férj, a ki új végrendeletet diktált, amely szerint általános örökösévé tette a rokonok kizárásával. De Martin asszony nem veheti már hasznát szédelgésének. Chaupoisné az égő áldozat füstjét belehelve, halálosan megbetegedett és meghalt. A rendőrség a megindított vizsgálat alapján konstataulta, hogy a halált a belehelt mérges gázok okozták és Martin asszonyt letartóztatta.

## Közgazdaság.

**Pénzkölcsön-közvetítők ellen.**

Sok szó esett már azokról a zugirodákról is, melyek hirdetéseik és fogdmegjeik révén anyagi romlásba sodorják a hiszékeny embereket. Nincsen nap, hogy egyik vagy másik ilyen zugiroda olcsó pénzt ne kínáljon katonatiszteknek, hivatalnokoknak stb. Arról persze, mintha ezen irodák pénz felett rendelkeznének, természetesen szó nincsen. Aki a hirdetés alapján lépre megy, az mindekelőtt tartozik lefizetni a különféle információ-díjakat és költségeket. A legtöbb pénziroda és állítólagos pénzügynök tisztán csak az ilyen módon beszedett összegekből él. Ennek a bűnös állapotnak akar most véget vetni a kereskedelmi miniszter, aki most valamenyi másodfoku iparhatóságokhoz rendeletet intézett, hogy a pénzkölcsönközvetítők üzemeit figyelemmel kísérik és a közvetítőket kötelezzék iparigazolvány váltására. A miniszterhez ugyanis sürű panasz érkezett, hogy az utóbbi időben a hiszékeny közönség figyelmét különösen ujsághirdetésekkel vonják magukra a kölcsönközvetítők és sok esetben a szorult helyzetben levő egyéneket megkárosítják. Mivelhogy alaposnak látszik, hogy a szóban forgó közvetítők igazolvánnyal sem bírnak, szigoruan utasítja az iparhatóságot, hogy különösen a napillapokban magukat hirdető pénzközvetítőket szemmel kísérik s esetleg ellenük az 1884. évi törvény 156. §-a értelmében szigoruan járjanak el.

**Debreczeni piaci árak.** A vásárfelügyelőség jelentése szerint az 1903. éj december hó 28—29-én megtartott heti vásárok árai a következők:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	14	—	15	—
Kétszeres	12	40	—	—
Rozs	11	60	—	—
Árpa	10	40	—	—
Zab	10	—	—	—
Tengeri	9	40	—	—
Köles	8	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna sós	—	—	—	—
uj	122	—	126	—
Háj	136	—	140	—
Zsír	144	—	—	—
Kihizott sertés	104	—	110	—
Sertés hus	100	—	108	—
Széna 100 kg.	4	80	4	20
II. rendű	4	—	3	80
Ló felhajtattott	—	—	820	drb.
Elkelt	—	—	280	—
Szarvasmarha felh.	—	—	1600	—
Elkelt	—	—	780	—
Sertés felhajtattott	—	—	1650	—
Elkelt	—	—	1094	—

## REGÉNY-CSARNOK.

### Az utitáska rejtelsei.

(Amerikai bűnügyi regény - Old Sleuth-től.)

Fordította: Papp Dezso. 16

— Tegnap volt itt.  
— És ma várja őt ismét?  
— Igen, ez mégis borzasztó, hogy mennyi bajom van azzal a táskával.

— Az már igaz — felelé az öreg ur. Azonban ha kellemetlenség találna lenni, úgy forduljon bizalommal hozzám, szívesen adok önnek tanácsot és segítségére leszek. Ezen szavakkal egy névjegyet nyújtott a podgyászkezelőnek.

— Mondja csak — tevé hozzá — az én táskám, ugy-e, még nem érkezett meg.  
— Nem — felelé a hivatalnok. — Talán késéssel érkezik.

— Ugy lesz. Minden esetre ügyeljen rá és ne szolgáltassa ki senkinek, akár mutatja a vényt, akár sem.

— Lesz rá gondom, uram.  
A titkos rendőr elment utjára, azonban egész késő estig ott csatangolt, más öltözékben, a podgyászterem körül, de a hölgy nem mutatkozott, míg végre is hazament, ahol Silverné nagy izgatottsággal várta.

— Tett ön valami felfedezést? — kérde rögtön.

— Igen. A kegyed leánya él. Tegnap kérdezősködött az utitáska iránt.

#### HATODIK FEJEZET.

Manfred tüzetes jelentést tett a podgyászkiadóban tett látogatásáról, mit Silverné feszült figyelemmel hallgatott és végül így szólt:

— Feltevéseink ime bebizonyosodnak, ellenségeim keresik a táskát, míg az a mi biztos kezeink között van. Csak gyermeke-met találunk fel.

— Majd megtaláljuk azt is. A kegyed leányának birtokában van, amivel bebizonyíthatja jogosságát az utitáskához és annak tartalmához, csak fél az ellenségeitől, mert nincs a ki védelmezze; azonban ha feltalálom őt, úgy igaz barátja lesz és akkor mindent rendbe hozunk. Nem ismerte kegyed a férje ügyvédjét?

— Nem, sohasem láttam.  
— Nem gondolja kegyed, hogy az barátja lett volna férjének?

— Nem tudom.  
— Azt hiszem, ő a másik parthoz tartozik. Ő azt bizonyítja, hogy kell lenni végrendeletnek, és azt hiszem, hogy ezzel rossz szándékai lehetnek. Addig var, míg a levegő kitisztul, azután pedig előáll egy hamis végrendelettel.

— Ez tenyleg lehetséges.  
— A kegyed férjének a rokona özvegy asszony volt.

— Igen, unokatestvére volt.  
— Volt még több rokona is?

— Folytatjuk. —

## Nyilttér. Tudomásul.

A „Debreceni Független Ujság” tegnap számában foglalt azon hír, mintha én nálam a munkások bérmozgalom miatt a munkát beszüntették volna, téves információ alapszik, a tény a következő: én a múlt év december 29-én törvény szerint 14 napi előleges felmondással egyik munkásomnak felmondtam, amire minden megokolás nélkül jogom van, december 30-án kaptam egy levelet 10 munkásom aláírásával, amelyben azt írják, hogyha szaktársuk felmondását vissza nem vonom, tudni fogják kötelességüket. Miután én ezen felmondást vissza nem vontam, erre ők másnap a munkát beszüntették, amely jogtalan eljárásuk miatt

én mindnyájukat elbocsátottam. Bérmozgalomról nálam szó sincs, ennél fogva új munkások pótlásával a munka nálam akadálytalanul tovább folyik.

Urbanovics Miksa.

## II. Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor.

Életrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. A legtöbb esetben 50 év óta használtatik falánkság hiányánál, rossz emésztésnél, a tej jobbítására és a tehének tejbőségének fokozására. 1 doboznak ára K 1.40, 1/2 doboz K —.70.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-ut 26. szám.

## KWIZDA FERENCZ JÁNOS



cs. és kir. osztr. magy. román kir. és bulgária fejed. udv. szállító.

Kertületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

## Polgár Sándor

egyetem. gyakorlott orvosi mű- és kótszergyárosnál

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 50. sz., (a Royal nagy szállodával szemben.)

Legutányosabban beszerezhetőek: magy. kir. szab. POLGAR-féle sérvkötők, kótszerek, irri-ator fecskendők és összes betegápolási tárgyak. Orthopaedial készülékek, műtáb, műkéz stb. saját műhelyében a legteljesebben készülnek.

Gummi áruk, valódi francia különlegességek (övszerek). F. Berguerand-féle párisi leghíresebb gyárától

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Penti csimre ügyelni tessék.



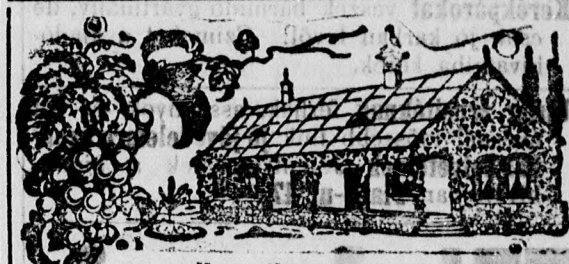
## Calderoni és Társa

Váci-utca 1. Budapest Kishíd-u. 8.

Szemüvegeket és orrcsapítókat finom üveg- vagy valódi hegyjegeczekkel, acél-, álany-, ezüst-, arany- vagy teknősbékaesetű keretben. Színházi és kettős tábori látcsöveket a legjobb mintákban és felszerelésekben. Zeiss, Busch és Goerz-féle prizmás látcsövek, Aneroid- és higanylégsúlymérőket. Ablak-, szoba-, terem-, fűdő-hőmérőket. Górcsöket. Nagyító üvegek. Rajzszközők uj ezüstből. Teleszkópokat, iránytűket, napórákat stb. Varázs-lámpák finom képekkel (laterna magica.) Püthető gőzgép minták. Dörzsvillámgépek. Mellékkészülékek villámgépekhez. Földtekék (globusok.) Ásványgyűjtemények. Fényképezési készülékek.

Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan teljesítve.



## SZÖLÖLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, bár mind kuszó természetű mert nagyobbra ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt addig Hol lugasnak a szőlőfajokat ültették, azok bőven elültették házukat az egész ország területén a legkisebb házakig és más édes szőlőkkel. A szőlő házukban mindenütt megerem a minőség oly ház, melynek fala mellett a legsekélyebb gondozással felnevelhető a szőlő, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreményesebb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Cím:

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

## Belépési felhívás

### a KORONA TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

A Korona Takarékszövetkezet üzleti tevékenységére a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál olcsó kamattal mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona, melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsön kapható. Ennek megfelelően a hány korona a heti befizetés, annyiszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulatok 5 évre alakíthatnak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredményrel együtt — mely az eddigiek szerint 6%-nak felel meg a tagok betéti arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós bélyeg költséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeiket 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

#### Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg  $\frac{9}{10}$  részéig.
2. Egy vagy több elfogadható kezes jóállása mellett, még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekezelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek a leggyorsabban elintéztetnek. A szövetkezetnek 3 évi fennállása után 2334 tagja van, kik heti 10.122 korona betéttel 839.311 koronát gyűjtöttek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege 1.288.595 koronára rug. Új betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piacz-utca 6. sz. (Dr. Kola-féle ház) válthatók, a hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:  
**Dr. Kenézy Gyula,** elnök.  
**ifj. Schwarz Vilmos** ügyvezető igazgató.

## Apró hirdetések

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

**Hogedű tanítást** előnyös árban elfogadok. Baranyi Kálmán végzett karmester, Homokkert-utca 107. sz.

**Eladó egy Lankaster fegyver** bernard 2 csövű. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

**Katona keztyük** tisztítását párját 7 krért, **báli keztyük** tisztítását párját 10 krért vállalom, Péterfia-utca 37.

**Eladó a Darabos-utca 57. számú ház;** évi jövedelme 1500 korona. — Értekezhetni ugyanott.

**Welszenbacher-féle magyar cognac** egyedül valódi borpárlat olcsóbb és jobb a francziánál. Kapható **Kontsek Gézánál.**

**Szűcs munkákat** boák készítését gyorsan és jutányosan készít Rózsa szücsműhelye kistemplombazár.

**Kerékpárokat** veszek bármilyen gyártmány, de csak jó karban levőt. Czimeket a kiadóhivatalba kérek.

**Ujság árusítóknak** férfiak, asszonyok és 14 évesnél idősebb fiúk **jó jövedelemre azonnal felvétetnek.** Jelentkezzenek a kiadóhivatalban **Fiacz-u. 47.**

## Hirlapok

albérletbe kaphatók  
a **Kereskedelmi Csarnok**  
titkári hivatalában.

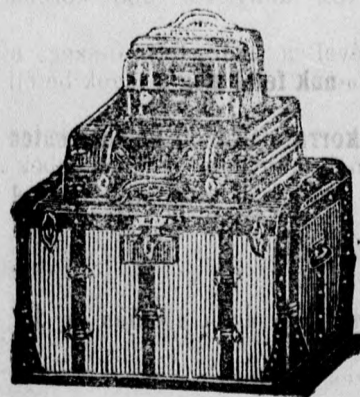
Egy jó csesze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

## Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylon ói Valódi csak eredeti csomagban.  
Főraktár Debreczenben **Kontsek Gézánál.**

## Uj bőröndgyártó műhely

főtrafik udvar.



Készít és rak-táron tart mindenféle nagyságu és alakú kézi és uti

**bőröndöket,**  
pénz és

**szivar-tárczákat,**

**bőrtáskát**  
és utazó

**koffereket**

a legjutányosabb árak mellett.

Minbenféle e szakmába vágó javításokat pontosan és olcsón elvállalok.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek

Szives partitogást kér tisztelettel

**KLEIN J. bőröndös**  
DEBRECZEN, Placz-utca 26., főtrafik udvar.

## Szőlő vessző, spárga gyökér és torma eladás.

Kitünő minőségű gyökeres és sima szőlő vessző, három esztendősen igen erős spárga gyökér és mézédés torma kapható **Gróf Degenfeld József** és **Dr. Balkányi Miklós** urak „Erzsébet” szőlőtelepén. Iroda Debreczenben Kossuth-utczán 32. szám.

17596

1903.

## ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Debreczen sz. kir. város által a róm. kath. egyházközség részére előállítandó Szt. Anna-utczai elemi leány iskola és Varga-utczai elemi fiu iskola kibővítéséhez illetve tervszerű átalakításához szükséges építési munkák biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előirányozva:

Épület megnevezése	Bontás munkák		Föld, kőmés és elhelyező munkák		Ács munkák		Bádógos munkák		Asztalos, lakatos, mázó és tüvegés munkák		Összesen	
	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.
Szent-Anna-utczai elemi leány iskola	—	—	6206	99	2134	36	376	50	1037	—	9754	85
Varga-utczai elemi fiu iskola	14	87	12858	22	3914	54	822	70	2395	60	20134	93
Együttesen korona											29889	78

azaz huszonkilenczvezernyolczszáznyolczvankilencz korona 78 fillér.

Ajánlatok tehetők egyes munkanemekre, munka csoportokra, vagy épületenként az összes munkákra.

A versenytárgyaláson részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bantpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a városházi pénztáránál 1904. évi január hó 15 napján d. u. 5 óráig letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel olvashatóan kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetéseket, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok **1904. évi január hó 16 napjának d. e. 10 óráig** a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok ugyanaznap d. e. 11 órakor a városház nagy tanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, kellően fel nem szerelt, távirati vagy utóajánlatok, avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontásától számított 30 napig kötelezettségben marad.

A tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1903. december hó 21-én.

**A városi tanács.**